

Delo na daljavo v naši šolski knjižnici

Tadeja Česen Šink

Osnovna šola Frana Albrehta Kamnik
tadeja.sink@guest.arnes.si

Začetek dela na daljavo je bil na naši šoli drugačen kot na ostalih šolah. V sredo, 11. marca 2020, je bil ravnatelj šole obveščen, da je bila pri naši učiteljici potrjena okužba z novim koronavirusom covid-19. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) se je po posvetu z Nacionalnim inštitutom za javno zdravje (NIJZ) in štabom Civilne zaščite Kamnik po hitrem postopku odločilo, da se naša šola izprazni in za nadaljnjih 14 dni zapre.

Sama sem se naučila uporabljati nova orodja in ugotovila, da so nekatera zelo uporabna.

Zaposleni smo bili okrog 11. ure obveščeni, da izvedemo evakuacijo šole. Po njej so se šolska vrata zaprla. Na šolskem vrtu smo čakali, da starši prevzamejo svoje otroke. Kljub prepričanju, da se bomo verjetno lahko kmalu vrnili, smo vseeno s strahom in pogledovanjem nazaj proti zaprti šoli kot zadnji tudi zaposleni zapustili šolski vrt. V danem trenutku smo domov odšli brez vseh »šolskih« stvari. Naslednji dan se je MIZŠ odločilo, da se s ponedeljkom, 16. marcem 2020, zaprejo vse šole v Sloveniji in da bo delo verjetno potekalo na daljavo. Šele takrat sem začela razmišljati, kako bo delovala naša šolska knjižnica.

Načrtovanje dela na daljavo

V zadnjem času je mnogo kolegov, šolskih knjižničark in knjižničarjev, objavilo svoje izkušnje z delom na daljavo. Glede na situacijo na naši šoli lahko rečem, da so bili vsaj malo v prednosti, saj so lahko v zadnjih dneh pred zaprtjem šol načrtovali svoje aktivnosti, si pripravili gradivo in IKT-opremo za delo doma. Ne glede na vse smo morali prav vsi hitro zbrati svoje misli, pretehtati možnosti, ki jih imamo, in načrtovati svoje delo.

Na šoli imamo 830 učencev, delujemo na petih lokacijah (matična šola in štiri podružnice) in po normativih sva v šolski knjižnici zaposleni dve šolski knjižničarki za 1,5 delovnega mesta. Sama sem polno zaposlena kot knjižničarka, kolegica pa poleg dela knjižničarke za polovični delovni čas opravlja tudi delo učiteljice slovenščine. V nedeljo, 15. marca, sva po telefonu in e-pošti načrtovali delo za prvi teden. Usmerili sva se v urejanje dokumentacije za delovanje učbeniškega sklada in pripravo gradiva za pouk slovenščine. Dogovorili sva se, da se bova sproti odločali, kako delovati naprej. Ko se je v prvem tednu dela na daljavo izkazalo, da ne bomo doma samo dva tedna, sva aktivnosti šolske knjižnice takoj usmerili v delo za učence. Ker na šoli uporabljamo sistem Microsoft Office 365, sva za skupno načrtovanje od takrat uporabljali orodje Microsoft Teams. V drugem tednu dela doma sva učencem začeli posredovati informacije o e-gradivih in njihovi dostopnosti, skupaj z učiteljicami slovenščine smo spremenili način opravljanja bralne značke, snemali pravljice, ki so jih učiteljice uporabile kot obliko knjižničnega informacijskega znanja, in še mnogo drugega. Omenjene aktivnosti sva objavljali na šolski spletni strani, sprva v zavihku z naslovom Pouk na daljavo. Ker je bilo najinih prispevkov v povezavi s knjižnico vedno več, sva v dogovoru z računalničarko vse objave prestavili pod zavihke Knjižnica.

KNJIŽNICA

NAVODILA ZA OBISK ŠOLSKE KNJIŽNICE

PRAVLJICA NA DALJAVO

KAJ BEREMO DOMA?

BEREMO OD DOMA ZA VAS

NAJLEPŠA PESEM O MAMI ALI O POMLADI

GLASOVANJE ZA MOJO NAJNAJ KNJIGO

SPLETNI INFORMACIJSKI VIRI IN E-KNJIGE

■ Zavihek Knjižnica (izsek spletne strani www.os-fa.si)

■ Glasovnica za Mojo najnaj knjigo

Šolska knjižnica OŠ Frana Albrehta vam odpira vrata v svet uporabnih spletnih virov, ki so postali nepogrešljivi pri samostojnem učenju.

Na tem mestu so zbrane informacije in povezave do virov (spletne enciklopedije, slovarji, leksikoni, e-knjižnica, spletne strani za učenje ...), s pomočjo katerih boste lahko poglobili in razširili svoje znanje ter spoznali učne vsebine z drugih zornih kotov in na drugačen način. Priložili smo so tudi navodila za navajanje in citiranje virov.

SPLETNE STRANI ZA UČENJE

SPLETNI VIRI

- digitalne zbirke
- enciklopedije
- leksikoni
- slovarji
- spletni portali

E-KNJIGE

PRAVILA ZA CITIRANJE IN NAVAJANJE VIROV

■ Spletni informacijski viri

■ Pesem o mami ali pomladi

■ Spletna bralna značka

V nadaljevanju predstavljam nekaj aktivnosti med delom na daljavo.

Literarni natečaj Najlepša pesem o mami ali o pomladi

Ob mednarodnem dnevu poezije (21. marec), materinskem dnevu (25. marec) in ob prebujanju pomladi smo na šoli razpisali natečaj z naslovom Pesem o mami ali o pomladi. Natečaj je trajal od 21. do 27. marca. Učenci so pisali pesmi in jih po e-pošti poslali na moj e-naslov. Odziv je bil velik. Ker sem želela njihove pesmi predstaviti malo drugače, sem se odločila, da jih oblikujem z orodjem Microsoft Sway. S tem orodjem sem se srečala prvič, zato sem se ga najprej morala naučiti uporabljati. Zadovoljstvo je bilo toliko večje, ker mi je uspelo oblikovati res všečno publikacijo, ki smo jo objavili na šolski spletni strani in je imela več kot 200 ogledov. Vsakemu sodelujočemu učencu sem po e-pošti poslala tudi pohvalo za sodelovanje. Poleg tega smo nekaj najboljših pesmic

objavili tudi v šolskem Almanahu, ki je izšel konec šolskega leta.

Spletni informacijski viri in e-knjige

Ker so učenci čez noč ostali brez učbenikov in knjig, sva na enem mestu zbrali čim več povezav za dostop do učbenikov in ostalih informacijskih virov, kot so spletne enciklopedije, slovarji, spletne strani za učenje in navodila za uporabo e-knjižnice Biblos. Kolegica je vse informacije oblikovala z orodjem Microsoft Sway. Sama sem dodala še seznam knjig, ki so prosto dostopne na portalu Wikivir. Dodali sva tudi navodila za citiranje virov.

Glasovanje za Mojo najnaj knjigo

Sistem Microsoft Office 365 nudi številna orodja, zato sva poleg orodja Sway želeli preizkusiti še ostale. Orodje Microsoft Forms je primerno za pripravo preverjanja znanja in oblikovanje različnih obrazcev. Ker je april čas, ko na šoli končamo

glasovanje za Mojo najnaj knjigo, sva se odločili, da učencem ponudiva možnost glasovanja z obrazcem oziroma glasovnico na spletni strani. Učencem je bila ideja všeč, saj smo na koncu skupno zbrali skoraj več glasov kot prejšnja leta.

Spletna bralna značka

Kolegica je članica strokovnega aktiva slavistk, zato smo skupaj razmišljale tudi o načinu izvedbe bralne značke za učence predmetne stopnje. Ker orodje Microsoft Forms kot že omenjeno ponuja možnost izpolnjevanja obrazcev, smo že v marcu učencem ponudili možnost »pripovedovanja« za bralno značko z obrazcem na spletni strani. Če so učenci želeli pripovedovati kot običajno, so se povezali z učiteljicami slovenščine preko orodja Microsoft Teams in se na videokonferenci »v živo« pogovarjali o prebranih knjigah.

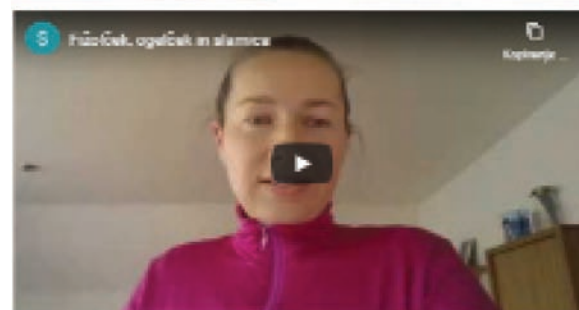
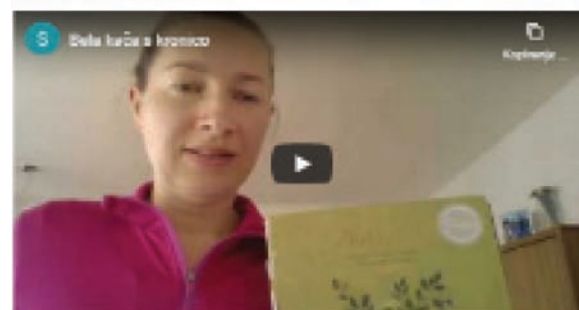
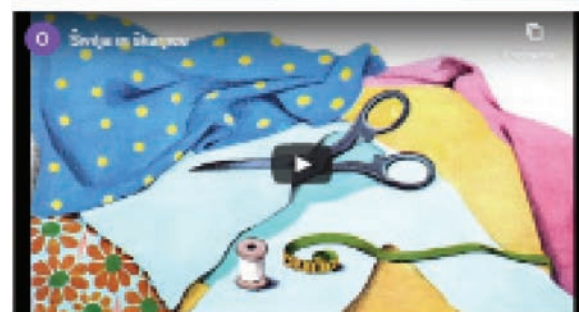
Do vrnitve učencev v šolo (maj 2020) sem v sistem vnesla še zadnjih 2000 enot in s prenosom gradiva po dveh letih tudi zaključila. Tega sem bila res vesela.

Pravljica na daljavo

Na spletu in družabnih omrežjih se je med karanteno vse več avtorjev odločilo za branje svojih del. Najaktivnejša med njimi sta bila zagotovo Desa Muck in Boštjan Gorenc - Pižama. Ker so učenci tako rekoč čez noč ostali brez knjig, sem se opogumila tudi sama in posnela pravljico na daljavo. Zaradi avtorskih pravic sem izbrala ljudsko pravljico Peter Klepec. Posnetek smo objavili na šolski spletni strani, posebej pa sem o tem obvestila tudi vse učitelje. Po objavi prve pravljice je bil odziv učiteljic in staršev zelo pozitiven. Učiteljice so bile navdušene in v aktivu prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja so predlagale, da dodamo nekaj aktivnosti in vprašanj ter tako izvedemo pouk knjižničnega informacijskega znanja na daljavo. Seveda mi je bila ideja takoj všeč. Odločila sem se, da bom snemanje pravljic nadaljevala. Oglasili so se namreč tudi nekateri starši in napisali, da je moje pripovedovanje pritegnilo pozornost tudi drugih, predvsem mlajših otrok v njihovih družinah, in da prosijo za nove pravljice, saj jim posnetke predvajajo kot pravljico za lahko noč. Seveda me je tak odziv še bolj motiviral, zato sem branje pravljic na daljavo nadaljevala. Posnela sem še pravljice Šivilja in škarjice, Volk in sedem kozličkov, Bela kača s kronico ter Fižolček, ogelček in slamica. Naj omenim, da sem se s snemanjem, predvsem pa z montažo, srečala prvič. Besedilo sem delno snemala s telefonom, delno pa z računalnikom. Posnetku sem dodala tudi glasbeno podlago. Za montažo posnetkov sem uporabila aplikacijo Fotografije v sistemu Windows 10. Za snemanje in montažo ene pravljice sem potrebovala do štiri ure.

Beremo od doma za vas

Kot sem omenila že v prejšnjem odstavku, se je vse več avtorjev, knjižnic in gledališč odločilo, da posredujejo pravljice, predstavitev

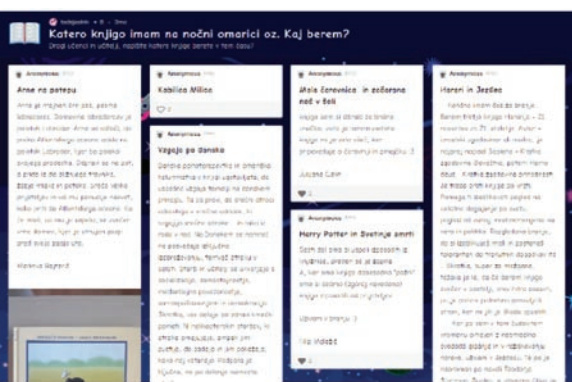

Pravljica na daljavo

knjig in posnetke lutkovnih predstav po spletu. Zato sem na enem mestu zbrala informacije o tem, kdo bere na daljavo, dodala povezave do spletnih strani in posnetkov. Predstavitev sem oblikovala v orodju Microsoft Sway, ogledalo

■ Beremo od doma za vas

■ Kaj beremo doma?

■ Učbeniški sklad – predstavitev za Svet staršev

pa si jo je več kot 300 obiskovalcev naše spletne strani. Učiteljice drugega razreda so učencem posredovale povezavo do izbrane lutkovne predstave, dodale naloge in aktivnosti ter z učenci tako izvedle kulturni dan.

Kaj beremo doma?

Naj povem, da sem dnevno spremljala objave šolskih knjižničark in knjižničarjev na družbenem omrežju Facebook in v spletni učilnici ZRSS za knjižnično dejavnost, kjer sem tudi sama objavljala ideje. Tam sem prebrala zapis knjižničarja o aplikaciji Padlet. Zato sem jo tudi sama preskusila. Ustvarila sem oglasno desko z naslovom Kaj beremo doma in učence ter sodelavce prosila, naj napišejo, katero knjigo imajo trenutno na nočni omarici. Odziv je bil sicer manjši kot pri ostalih aktivnostih, vendar se mi zdi aplikacija vseeno zelo uporabna, saj je enostavna za uporabo.

Kaj pa ostalo strokovno delo?

Na kratko sem opisala nekaj dejavnosti, ki sva jih knjižničarki pripravili med delom na daljavo. Namenjene so bile učiteljem in učencem. A rada bi omenila še nekaj aktivnosti iz strokovnega bibliotekarskega dela in dela z učbeniškim skladom.

Med delom od doma sem namreč poleg vseh omenjenih aktivnosti za učence pripravila tudi vso dokumentacijo za učbeniški sklad. Zbrala sem vse podatke o učnih gradivih, ki jih bodo učenci uporabljali v naslednjem šolskem letu, in jih oblikovala v sezname učnih gradiv. Za sejo Sveta staršev sem pripravila predstavitev delovanja učbeniškega sklada, novosti in spremembe Pravilnika o upravljanju učbeniških skladov, primerjavo cen delovnih zvezkov za letošnje in naslednje šolsko leto. V sistem Cobiss sem vnesla tudi vse podatke o bodočih prvošolcih in glede na predvidene menjave učbenikov pripravila podatke za nakup oziroma dokup učbenikov.

Ko sem lahko po dobrem mesecu prišla do knjižnice (zaradi okužbe sodelavke so šolo najprej razkužili, vstop vanjo pa kljub vsemu skoraj mesec dni s strani NIJZ ni bil dovoljen), sem izkoristila še možnost, da sem gradivo, ki je bilo pripravljeno za vnos v sistem Cobiss,

odpeljala domov. Do vrnitve učencev v šolo (maj 2020) sem v sistem vnesla še zadnjih 2000 enot in s prenosom gradiva po dveh letih tudi zaključila. Tega sem bila res vesela.

Med delom na daljavo sta se učenje in branje preselili na splet. Za uporabo novih orodij je bilo potrebno precej samostojnega učenja in raziskovanja. Sama sem se naučila uporabljati nova orodja in ugotovila, da so nekatera zelo uporabna. Zelo sem hvaležna tudi za vse objave kolegov – šolskih knjižničarjev in knjižničark, saj smo si z objavami na družbenih omrežjih in v spletni učilnici ZRSS za knjižnično dejavnost res pomagali in si izmenjavali primere dobrih praks. Za izvedbo novih aktivnosti je bil potreben tudi pogum, saj vnaprej nikoli ne veš, kakšen bo odziv uporabnikov. Kljub vsemogoči IKT-opremi in številnim novim orodjem, ki nam olajšajo delo, vseeno nič ne more nadomestiti stika v živo z uporabniki – učenci, ki z zvedavimi očmi v roke vzamejo knjigo, jo prelistajo in odnesejo domov. ●